

Tulburările specifice de învățare

Dislexia, disgrafia (disortografia), discalculia

Prof. logoped: Oana Pernevan

- „Este un sentiment apăsător când nu știi să citești. Crezi că nici nu vei reuși niciodată și devii tot mai puțin motivat. Colegii tăi te disprețuiesc fiindcă nu știi să citești.
- Când eram în clasele I și a II-a, încă nu am înțeles ce se întâmplă cu mine și de ce. Am trăit situațiile de atunci ca pe o înfrângere.
- M-am simțit învinș, am fost dezamăgit de mine însumi. Numai de câteva timp mi-am dat seama ce se întâmplă cu mine, ce înseamnă să fii dislexic. //

(un băiat din clasa a VI-a)

Formele tulburărilor de învățare

• Dislexia = tulburare de citire

• Disgrafia = tulburare de scriere

• Discalculia = tulburare de calcul

Mulți autori consideră că tulburare de învățare nu este o boală, ci o modalitate specială de prelucrare a informației, care se datorează dezvoltării și funcționării diferite de normal a sistemului nervos central.

- Sindrom independent de nivelul de inteligență.
- La baza tulburărilor de învățare stau unele anomalii neurologice
- Tulburările de învățare nu se pot vindeca.

copilul cu tulburări de învățare rămâne mult în urmă la învățarea scris-cititului și socotitului în comparație cu capacitățile sale intelectuale și cu cantitatea de exerciții făcute acasă și la școală

Prelevanță

7-10% dintre elevi

3-5% cazuri grave

Tulburări de învățare

- Tulburările specifice de învățare (TSI) - desemnează un grup de tulburări ce afectează procesul tipic de achiziție a abilităților școlare (de citire, exprimare în scris și matematice): dislexie, disgrafie (inclusiv d'ortografie), discalculie.
- Aceasta nu este o consecință a lipsei oportunităților de învățare sau a motivației pentru învățare, nu este rezultatul unui deficit intelectual, intelect limitat, deficit senzorial (ex: auditiv, vizual, motor), tulburărilor afective și emoționale de natură psihică, a altor tulburări de (neuro)dezvoltare (ex TSA-tulburări de spectru autist) și nu se datorează niciunei forme de traumă cerebrală sau maladie de achiziție.

CAUZE

- Teoria afectării minime a creierului
- Teorii neuropsihologice
- Tulburări în funcționarea percepției și senzomotoricității (Terapia Sindelar, Ayres, Frostig, Nild)
- Tulburări în dezvoltarea mișcărilor în perioada copilăriei mici (Kinetoterapia Dolman-Delacato)
- Teorii psiholingvistice - tulburarea dezvoltării vorbirii (terapia Meixner; Gosy)

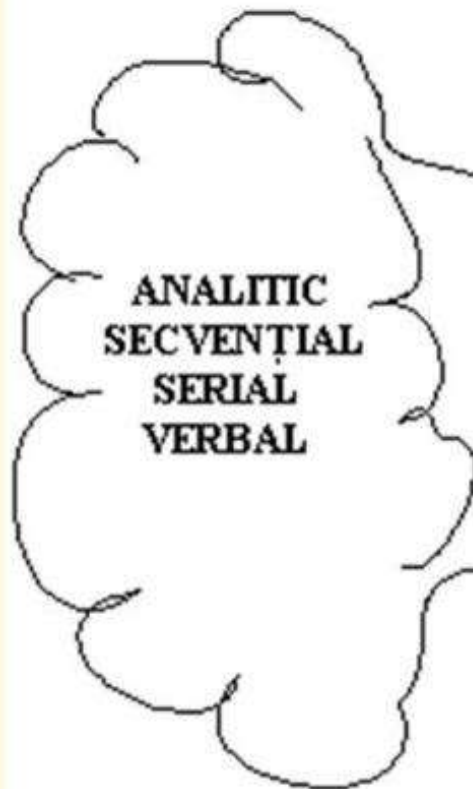
Activitate pe grupe

- urmăriind scrisul copilului cu tulburări specifice de învățare, identificați erorile care apar

Tulburarea conlucrării între cele două emisfere cerebrale

Vorbire
Scriere
Citare
Socotit
Logică
Analiză
Relații
Detalii
Serii

STÂNGA

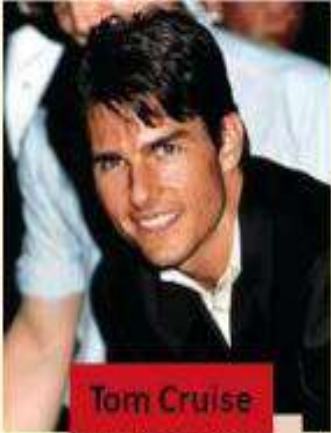
DREAPTA

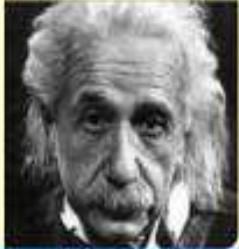
Vizualitate
Capacități
spațiale
Imaginație
Plăcerea și
înțelegerea
muzicii
Sentimente
Mișcare
Umor
Întreg

Tulburarea specifică de învățare -
copil cu emisfera dreaptă dominantă

Distexici renumiti

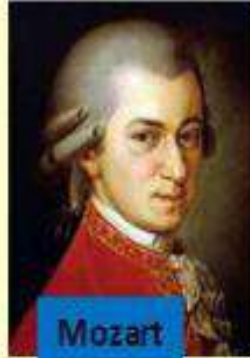
Tom Cruise

Albert Einstein

JF Kennedy

Mozart

Steve Redgrave

Keanu Reeves

Richard Branson

Steve Jobs of Apple

Beethoven

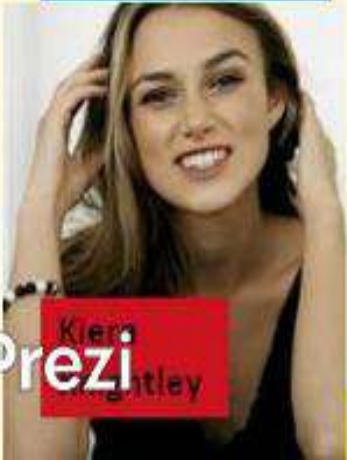
Walt Disney

Leonardo da Vinci

Hans Christian Anderson

Kiera Knightley

Robbie Williams

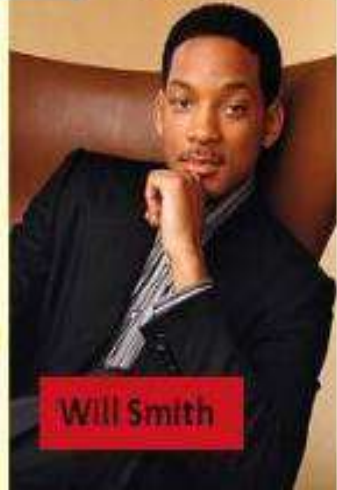
Winston Churchill

Stephen Spielberg

Jamie Oliver

Will Smith

PROST, LENEȘ, FARĂ MOTIVAȚIE

CUM SE SIMTE UN ASTFEL DE COPIL?

EXERCIȚIU:

Sa ținem creionul în mâna subdominantă

Scrierea unei compuneri cu titlul:

"Cum am devenit învățător?"

Copilul distexic

- Recunoaște că nu poate face față cerințelor și rămâne în urma celorlalți, este diferit de ei.
- Se compară cu alții și dă seama repede că alți copii, mai mici, știu lucruri pe care el nu le știe.
- Stare de imposibilitate-pentru mine este imposibil, inaccesibil, ceea ce pentru alții este natural.
- Lipsă de speranță.
- Sentimentul imposibilității de a face față așteptărilor părinților și profesorilor.
- „Sunt un prost” - probleme grave cu autoaprecierea.

- Evitarea situațiilor de învățare, a eșecurilor- inventează orice numai să nu trebuiască să învețe, începe să evite provocările, devine pasiv.
- Tulburări de comportament- reacții la eșecurile la învățare (agresivitate sau anxietate, teamă, retragere, închidere în sine, depresie) sentimentul „da sunt rău”.
- Colegii îi urăuțesc situația. Poate fi marginalizat sau ajunge subiect de batjocură.
- Copilul se simte însingurat, devine atât de apatic încât acest lucru îl duce spre insuccese în toate domeniile-efect secundar al dislexiei.

Părintele

- Dorința de a corespunde unei societăți orientate pe realizare, performanță.
- Problemele emoționale apărute, răsturnarea dinamicii familiei reprezintă problema cea mai gravă.
- Îl neliniștesc progresele școlare ale copilului, realizările, adaptarea școlară
- Pentru unii părinți eșecul copilului înseamnă eșecul personal.
- Sunt cazuri în care îl fac pe copil să le simtă nemulțumirea exprimată prin neacordarea de afecțiune, agresivitate, respingere.
- Îl întristează eșecurile copilului, este îngrijorat, are sentimentul vinovăției pentru greutățile copilului
- Este copleșit, cu toate acestea el trebuie să-și învețe copilul, cum să se confrunte cu problemele lui.

„Este o luptă zilnică, atât pentru noi cât și pentru copil. De multe ori învățăm până seara târziu, dar în comparație cu timpul și energia acordată rezultatele școlare rămân mult sub așteptări.

Ca părinte, este cel mai groaznic sentiment să-ți vezi copilul suferind. Din păcate asta văd zi de zi.

Deși învățăm multe ore pe zi, primește note slabe, vede cum copilul din vecini, mai mic cu doi ani, știe deja să citească cursiv, colegii lui învață mult mai puțin și totuși primesc note mai bune.

Devine din ce în ce mai nesigur, poartă povara grea a insuccesului, consideră învățatul fără rost pentru că oricum nu are rezultate, doar îi rămâne timp mai puțin pentru joacă, prieteni.

Este greu să încurajezi un copil în timp ce, și tu ca părinte, ești plin de amărăciune, sentimentul insuccesului.....” (părinte)

Metoda Meixner

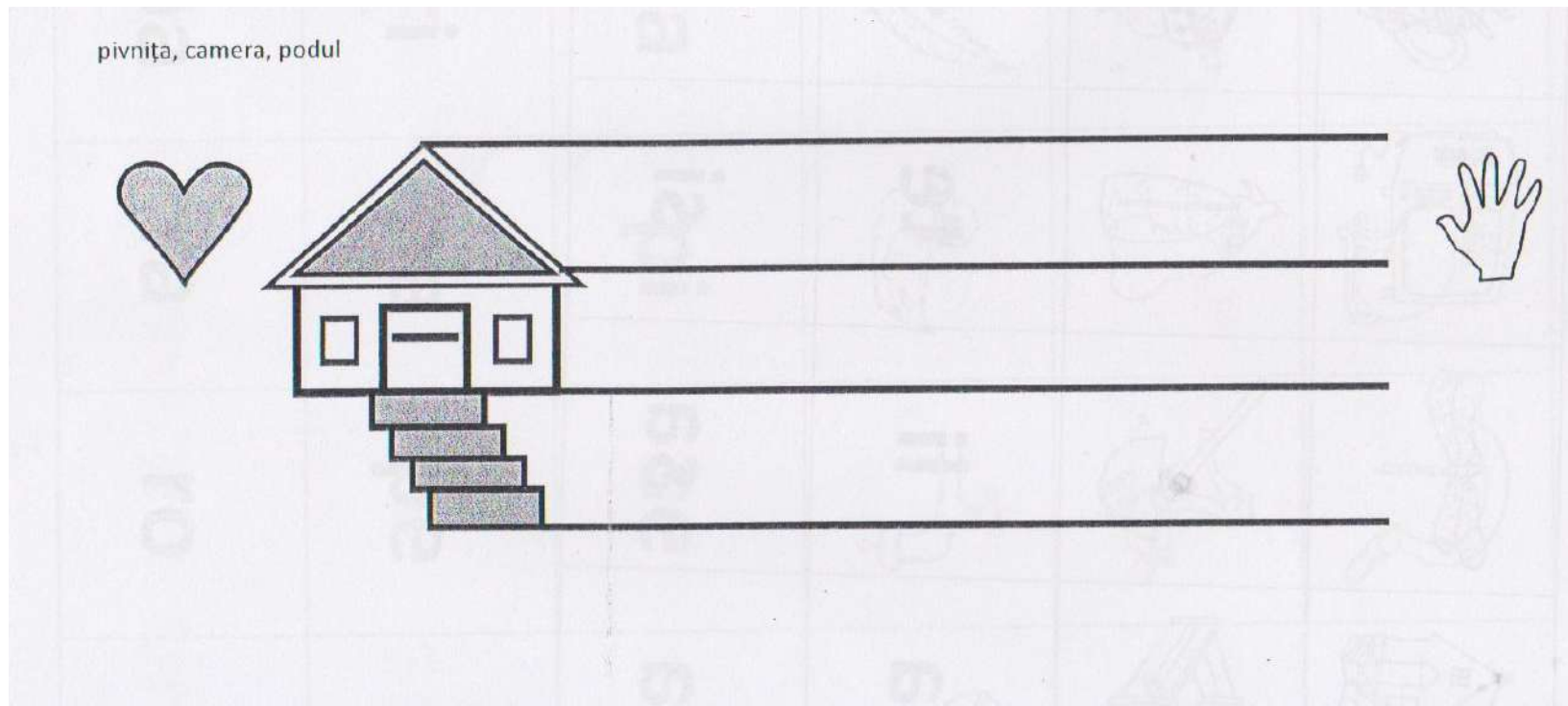
Principiile metodei Meixner

- Principiul pedagogic al gradării
- Principiul triplei asocieri în însușirea citit-scrisului: Forma acustică a fonemului cu forma vizuală a literei se leagă cu forma motrică pentru articularea sunetului.
- Principiul prevenirii inhibiției omogene
- Principiul prevenirii rigidității gândirii
- Principiul asigurării unei atmosfere plăcute

Metoda Meixner

- utilizată în clasele I cu scopul însușirii citit-scrisului și a prevenirii dislexiei.
- Este o metodă psihologico-logopedică, fonetico-analitico-sintetică.
- Metoda folosește elemente ajutătoare care vin în sprijinul copilului:
  - mânuța dreaptă – îl ajută să se orienteze în spațiu și pe suprafața plană
  - linia
  - căsuța cu trei nivele: pod, cameră, pivniță – ajută copilul să-și însușească corect scrierea literelor
- Metoda are două părți:
  1. Dezvoltarea unor aptitudini:
    - ✓ coordonarea mișcărilor – kinetoterapie
    - ✓ Dezvoltarea orientării: pe corp, în spațiu, în plan, în timp
    - ✓ Dezvoltarea serialității și a simțului ritmic
    - ✓ Dezvoltarea vorbirii
    - ✓ Dezvoltarea vocabularului
  2. Învățarea citit-scrisului

căsuța cu trei nivele

Învățarea cititului

- **Înșușirea literelor** se face printr-o triplă asociere: formei acustice (pronunțarea sunetului) i se asociază forma vizuală (litera tipărită) și observarea și conștientizarea mișcării aparatului fonarticulator
- **vocalele** sunt scrise cu culoare albastră, **consoanele sonore** sunt scrise cu culoare roșie, iar cele **surde** cu culoarea verde
- În procesul învățării, fiecare literă este însoțită de o ilustrație și se folosesc onomatopee (ex vaca spune "mu", dar vorbește în șoaptă și se aude doar "mym...")

Învățarea cititului

- Citirea silabelor se începe cu silabe în care vocala stă înaintea consoanei. După aprofundare (se citesc între 50-100 silabe), se trece la etapa în care consoana este înaintea vocalei. Etapele următoare sunt: repetare de silabe și cele în care consoana se află între două vocale.
- Citirea cuvintelor
- Citirea propozițiilor
- Citirea textelor

Metoda „Harta gândurilor”

- Tehnică grafică eficientă
- utilizată în orice domeniu de activitate unde este nevoie de învățare: prelucrarea unei materii, memorarea unei poezii, planificarea unei activități, etc.
- contribuie la îmbunătățirea rezultatelor școlare ale elevilor cu tulburări de învățare

Caracteristicile unei Hărți a gândurilor

- Subiectul se cristalizează într-o imagine centrală
- Temele principale sunt ramificații ale centrului
- Ramurile cuprind câte un cuvânt cheie, scris cu litere de tipar. De ramurile principale se leagă informațiile mai importante, iar cele mai puțin importante pe crenguile mai mici
- Harta se poate îmbogăți prin utilizarea de culori, imagini, coduri

● Film inspirațional // Steluțe pe pământ //

Bibliografie

• Bartok, E. (2010) - Eu citesc mai bine-

îndrumător pentru tratarea tulburărilor lexico-grafice, Editura
Tîrgu Mureș

Cocoradă, Elena și Voinea Mihaela (2009), Psihologia învățării. Copilul
cu dificultăți de învățare, Brașov

• Vrăjmaș, E., Mușu, I., Stănică, C. (1997) - Terapia tulburărilor de
limbaj, Ed. Didactică și pedagogică, București